

A microscopic image of neurons, showing cell bodies and branching processes, rendered in a blue and white color scheme against a dark background. The neurons are interconnected, forming a complex network.

Communicatie voor een houdbare samenleving

John Hoeks

Communicatie en Cognitie
Faculteit der Letteren
Rijksuniversiteit Groningen

Den Bosch -- 11 januari 2024

Duurzaamheid

Is niet hetzelfde als CO₂

Duurzaamheid

Alles wat we doen heeft een impact op de wereld ...

Impact

Impact

Impact

Impact

We moeten op zoek naar een systeem dat 'volhoubaar' is, dat ethisch gezien klopt, voor alle drie domeinen tegelijk.

Duurzaamheid is
inclusief

Impact

Het gebruik van dierlijke producten is een goed voorbeeld: Veeteelt heeft negatieve impact op alle drie gebieden

Impact

I. “Duurzaamheid is inclusief: mens, dier en milieu”

Impact

Ben je een goed mens als je duurzaam gedrag vertoont?

Nee, want duurzaamheid gaat over niet schaden

Impact

Impact

Waarom is dat belangrijk?

- 1) Goed doen -> optioneel
- 2) Niet schaden -> verplicht

II. “Duurzaam gedrag is een plicht”

Hoe kun je mensen bewegen?

- Waarom focus op individu?
- Waarom niet juist de overheid en de grote bedrijven?
 - Motivatie van bedrijven gebaseerd op winst maken
 - Motivatie van overheid hangt af van politieke samenstelling volksvertegenwoordiging
 - Individuen kunnen iets als ze het samen doen
 - economische druk bij uitgeven van geld
 - kiezen hun volksvertegenwoordiging!

Hoe kun je mensen bewegen?

- A. Het goede voorbeeld geven met 100% duurzaam gedrag ("Ik ben perfect")
- B. Het goede voorbeeld geven met 60% duurzaam gedrag ("Ik doe ook maar mijn best")
- C. Duurzame events organiseren ("Jurken ruilen")
- D. Iets met de prijs ("Grijs duurder dan groen")
- E. Mensen schuldgevoel aanpraten (o.a. vlieg-, vlees-, leef-, bezorg-, kinder- en sierbloem-schaamte)
- F. Posters ophangen ("Wij houden van de aarde!")
- G. Anders, namelijk ...

Hoe kun je mensen bewegen?

- Geboden en verboden
- Financiële prikkels (*taks)
- Fysieke omgeving
- Sociale omgeving
- Communicatie

Hoe kun je mensen bewegen?

Iedereen heeft een lievelingstheorie
maar het ontbreekt aan wetenschappelijk bewijs

Hypothese: het ligt eraan **WIE** je wilt bewegen!

Welke mensen?

Vier soorten mensen:

Welke mensen?

Vier soorten mensen op een *Diffusion of Innovation* schaal

Source: Everett Rogers, *Diffusion of Innovations* (1962)

Hoe kun je mensen bewegen?

- Innovators: die bewegen uit zichzelf, en zetten anderen in beweging
- Early adopters: argumenten, beroep op emotie (empathie/compassie, maar ook schaamte en schuld), voorbeeld geven, groene influencers, ...
- Early en late majority: sociale norm, van burens, vrienden, familie, andere groepen, en van invloedrijke 'knopen in het network' (managers, CEO's, dominees, ..), ofwel de grijze influencers, financiële prikkels
- Laggards en Resistors: niet aan beginnen; wel naar luisteren! En misschien 'depolariseren'

Hoe kun je mensen bewegen?

III. “Beïnvloeding van gedrag is geen ‘one-size-fits-all’: Elke subgroep moet op een andere manier worden aangepakt”

Take Home Messages

I -- Duurzaamheid is inclusief: mens, dier en milieu

II -- Duurzaam leven is een plicht

III -- Beïnvloeding van gedrag is geen 'one-size-fits-all'